

Zápis z 24. jednání Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací (Výbor VaK) ze dne 16. 6. 2022

Místo konání: Ministerstvo zemědělství (MZe)

Přítomni: Podle prezenční listiny

Pozvánka na jednání od Ing. Aleše Kendíka, náměstka pro řízení sekce vodního hospodářství MZe a současně předsedy Výboru VaK (dále také „Předseda“), byla odeslána e-mailovou poštou dne 27. 4. 2022. Program s podklady pro jednání byl rozeslán dne 2. 6. 2022.

1. Úvod

Ing. Aleš Kendík zahájil jednání v 10:00 hodin a přivítal zúčastněné na prvním jednání v letošním roce, informoval, že došlo ke změně zástupkyně za Ministerstvo průmyslu a obchodu, nově je v pozici náhradnice paní RNDr. Irena Zbytovská. Dále bylo odsouhlaseno, že se tohoto jednání v pozici hosta zúčastní společně se zástupcem za resort MŽP Ing. Gabriela Bašťařová ze Státního fondu životního prostředí ČR.

K plánovanému programu jednání nebyly vzneseny žádné připomínky. Předseda dále jednání postoupil k druhému bodu programu a předal slovo Ing. Radkovi Hospodkovi, řediteli Odboru hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK v MZe.

2. Informace MZe, Zpráva z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů VaK za rok 2020

Ing. Radek Hospodka ve stručnosti představil Zprávu z benchmarkingu za rok 2020, zmínil, že se jedná v pořadí již o šestou zprávu. Konstatoval, že se průběžně prokazatelně rozesílá i kvalita sběru dat v oboru zlepšuje, což je zřejmé např. na počtech obdržených Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné. Upozornil, že se na výsledcích mimo jiné pozitivně projevila cílená kampaň MZe realizovaná na přelomu let 2020–2021 zaměřená na vykazování ztrát vody ve vodovodech, což je zjevné ve sledování výskytů anomálií u provozovatelských subjektů oproti Zprávě za rok 2019. Dále doplnil, že se tímto postupem potvrdilo, že lze cíleně pozitivně působit na větší okruh vlastníků či provozovatelů. Závěrem konstatoval, že se stále potvrzuje, že jedním z hlavních témat, na které je třeba se soustředit, je problematika tvorby prostředků na obnovu, a to zejména ve skupině vlastníků s reprodukční hodnotou infrastruktury do 100 mil. Kč.

V rámci diskuze celý proces kladně zhodnotil zástupce HK ČR a konstatoval, že posun v kvalitě výstupů je zřejmý. Upozornil na existenci technických problémů webové prezentace dat VaK, která je přístupná z webu MZe a navazuje na výsledky benchmarkingu, a požádal zástupce MZe v této věci o kontrolu.

Předseda požádal členy Výboru VaK o zaslání připomínek k předloženému materiálu nejpozději do 31. 8. 2022 a informoval, že současně MZe Zprávu uveřejní na webu MZe k připomínkování odborné a laické veřejnosti. Proces vypořádání připomínek by měl být ukončen začátkem podzimu 2022 a následně bude konečná verze Zprávy zveřejněna na webu MZe, o čemž budou členové Výboru VaK informováni.

Závěr:

Členové Výboru VaK vzali informaci o Zprávě z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů za rok 2020 na vědomí a byli požádáni o zaslání připomínek k předloženému materiálu nejpozději do 31. 8. 2022.

(Pozn. na emailovou adresu tajemníka Výboru VaK: radek.hospodka@mze.cz)

3. Informace MZe, Zpráva o výkonu kontrolní činnosti nad vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v České republice za rok 2021

Zástupce MZe ve stručnosti prezentoval předloženou Zprávu za rok 2021. Konstatoval, že výkon kontrol byl negativně ovlivněn epidemiologickou situací. Zpráva svým obsahem je koncipována po vzoru předchozích let. Bylo shrnuto, že od roku 2015 MZe provedlo 210 kontrol vlastníků a provozovatelů VaK, přičemž tyto subjekty představovaly téměř 3,4 mil. odběratelů, což je cca 34% trhu VaK v ČR. Snahou je, aby Zpráva měla i určitou formu metodické pomoci např. pro odborné zástupce, z tohoto důvodu byla nově doplněna podrobnější část týkající se kontrol zpracování plánů financování obnovy. Dále bylo zmíněno, že Zpráva obsahuje kapitolu k vyhodnocení cílených výzev zaměřených na ty subjekty, kde se předpokládala existence vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu a dosud nedocházelo k řádnému plnění povinností podle zákona o vodovodech a kanalizacích. MZe průběžně tato zjištění monitoruje a vyhodnocuje, zda dochází ke zjednání nápravy. Ke kapitole k řešení podnětů bylo zmíněno, že nejčastější případy se týkají obecně přípojek. Nově byla Zpráva doplněna o přílohy podrobnějších přehledů počtů vlastníků a provozovatelů v jednotlivých krajích ČR na základě dat za rok 2020.

Závěr:

Výbor VaK vzal uvedené informace o Zprávě o výkonu kontrolní činnosti nad vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v České republice za rok 2021 na vědomí. Zpráva bude uveřejněna na webu MZe.

4. Identifikace možných nástrojů pro motivaci vytváření větších vlastnických majetkových celků s cílem podpory zvýšení efektivity správy a provozu VaK

K tomuto bodu byl v rámci programu předložen Rozsudek nejvyššího správního soudu čj. 9 As 139/2020-125 ze dne 29. 10. 2020 (dále jen „NSS“). Podle výkladu NSS ke stávajícímu znění zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVVZ“), je úplatné nabývání akcií akcionářem (obcí) veřejnou zakázkou na dodávky. Tento proces výrazně v praxi komplikuje proces navyšování základního kapitálu a upisování akcií v akciových vodárenských společnostech. Je známo, že v minulém volebním období byla předložena novela ZVVZ, která má současně platnou povinnost odstranit, což by v praxi mohlo tento proces zjednodušit.

V rámci diskuse bylo řečeno, že je nutné považovat za nešťastné srovnávat problematiku dopravní obslužnosti se sektorem vodárenství. Cílem by mělo být zajistit úpravu v tomto zákoně a tím mimo jiné motivovat ke snaze sjednocovat technickou infrastrukturu VaK.

Bylo konstatováno, že součástí zápisu bude usnesení Výboru VaK v této věci, kterým MZe požádá resort MMR, aby se příslušné ustanovení ZVVZ upravilo a tím nebyly v procesu

navyšování základního kapitálu a upisování akcií ve smíšených vodárenských společnostech žádné pochybnosti.

Dále bylo řečeno, že diskuse k problematice vysokého počtu vlastníků a provozovatelů byla již v minulosti vedena. MZe má již třetím rokem dotační titul na podporu scelování infrastruktury VaK, prozatím byla podpořena jen jedna žádost, z tohoto pohledu je tato podpora neúspěšná. Předseda dále sdělil, že ačkoli obor VaK je v ČR specifický velkým počtem vlastníků a provozovatelů, bylo by chybou konstatovat, že nastavená regulace či obor nefunguje. Samozřejmě, že do budoucna by bylo vhodnější, aby byl pokud možno celkový počet subjektů menší.

V rámci diskuze zazněl názor, že kontrolní činnost by měla být v oboru intenzivnější. Dále zazněly otázky vhodnosti postupů u problémových subjektů, včetně obcí, zda by bylo účinnější více využívat sankční opatření vedoucí ke zjednání nápravy. Bylo konstatováno, že v řadě případů jen samotné riziko případného finančního postihu často vede k nápravě. Osvědčuje se i určitý výchovný a edukativní přístup. Zástupce MF doplnil, že na základě zavedení povinnosti předávat kalkulaci cen pro vodné a stočné vznikl velký počet souvisejících dotazů a v ojedinělých případech i tento proces vedl k jednání a rozhodování o možnosti integrace do většího celku. Za přínos vedoucí ke zlepšování stavu je nutné také zmínit již řadu provedených cílených kampaní MZe, které tyto kampaně průběžně sleduje a dále vyhodnocuje.

Závěr:

- **Výbor VaK přijal k bodu 4 usnesení, které tvoří přílohu č. 1 zápisu. V souladu s Jednacím řádem MZe předá toto usnesení resortu MMR.**
- **V souvislosti s diskusí předseda požádal účastníky jednání o případné návrhy, co by se mohlo udělat, aby se počet vlastníků a provozovatelů snížil a tím došlo k větší konsolidaci v oboru, a to nejpozději do 31. 8. 2022.**

(Pozn. na emailovou adresu tajemníka Výboru VaK: radek.hospodka@mze.cz)

5. MŽP, Úprava finančních modelů OPŽP pro rok 2022 v souvislosti s růstem cen energií

Předseda požádal zástupce MŽP o bližší informace. Zástupce MŽP sdělil, že předložená úprava reaguje na současnou energetickou krizi a navrhuje možnost upravit ve finančním modelu cenový strop v položce el. energie, a to při respektování sociálně únosných cen. Zástupce HK ČR poděkoval za tento přístup, který byl z jejich strany iniciován. Zástupce MF potvrdil, že je o dané úpravě rovněž informován a navrhovaný postup je obecně v souladu s cenovou regulací.

Dále zástupce MŽP informoval o možnosti převodu vlastnictví předmětu podpory u vodohospodářských projektů financovaných z OPŽP 21+, tzv. principu hlavního vlastníka. Záměrem je možnost po dokončení stavby a po kolaudaci převést dílo do většího celku. Bylo konstatováno, že zde existuje problém, jak přistoupit k ocenění takto vybudovaného majetku tak, aby nebyly žádné pochybnosti při tomto procesu s nakládáním s majetkem. Zástupce HK ČR tento záměr podpořil, ale zároveň upozornil na potřebu vyřešit dopad judikatury probírané v rámci předchozího bodu, která může možnost převodu vlastnictví VHI do většího celku negativně ovlivnit. Zástupce MF potvrdil, že problematika s oceňováním je v gesci MF, které se jí v současné době ve spolupráci se SMO ČR podrobně zabývá a zjišťuje, jaké všechny možné případy v praxi nastávají a to i ve vztahu k různé právní formě subjektů. Zástupce MF

dále informoval, že je snaha dané legislativně zpřesnit v zákoně o oceňování a navazující vyhlášce, s ohledem na novelizace dalších navazujících předpisů, si řešení vyžádá delší čas. MF k dané problematice vydá stanovisko, které je v této věci potřeba.

Závěr:

- **Výbor VaK vzal uvedené informace na vědomí.**

6. Různé

Předseda dále jednání postoupil do závěrečného bodu. O slovo požádal zástupce HK ČR, který sdělil, že se na Výbor VaK obrací se třemi body.

6.1 Cenový výměr, žádost o možnost projednat některé technické úpravy týkající se penzijního připojištění, dvousložkové formy cen pro vodné a stočné a meziročního růstu zisku.

V tomto bodě zástupce HK ČR požadoval do technické novelizace zahrnout 3 body:

- 1) Navrácení penzijního a životního pojištění mezi uznatelné náklady.
- 2) Upravit nastavení meziročního růstu zisku.
- 3) Upravit nastavení dvousložkové ceny vodného a stočného.

V této souvislosti bylo na Výboru VaK dohodnuto, že HK ČR, resp. SOVAK ČR pošle na MF nejpozději do 14 dnů podrobný návrh na úpravu výše uvedených bodů.

Předseda v této věci požádal o vyjádření zástupce MF, který sdělil, že byla snaha co nejvíce držet nastavené pětileté období, nicméně pokud existují technické návrhy, MF je připraveno tuto problematiku projednat v rámci jednání Výboru VaK s tím, aby se k danému Výbor VaK vyjádřil a případné úpravy doporučil a schválil.

Za MF dále doplnil, že i MF má tyto tři body k řešení v rámci novely:

1. technické sjednocení pravidel pro plánované kalkulace a porovnání a vyrovnaní,
2. drobnou úpravu textace ve výčtu neoprávněných nákladů,
3. technickou úpravu formy sběru kalkulací.

S ohledem na uvedené bylo dále dojednáno:

- **Předseda požádal členy Výboru VaK o zaslání případných návrhů na úpravu cenového výměru přímo MF, a to v termínu nejpozději do 14 dnů.**

(Pozn. na emailovou adresu zástupce za MF Ing. Lukáše Teklého, ředitele odboru 16, Lukas.Tekly@mfcrcz)

- **Po zpracování návrhů na úpravu cenového výměru MF, bude následně k tomuto bodu operativně svoláno mimořádné jednání Výboru VaK ještě během 07-08/2022, event. bude využito projednání formou „per rollam“.**

6.2 Problematika hygienizace kalů z komunálních ČOV

Zástupce HK ČR podrobně zrekapituloval vývoj plánované legislativní úpravy v rámci odpadového hospodářství významně se dotýkající problematiky nakládání s čistírenskými kalů v oboru VaK. Bylo zmíněno, že návrh vzešel z resortu Ministerstva zdravotnictví, resp. SZÚ,

před 6 lety. V rámci projednávání se k návrhu mimo jiné vyjadřoval zemědělský výbor PSP ČR, SOVAK ČR, MŽP, MZe. Již 2x byla odkládána účinnost. Od 1. 1. 2023 mají všechny čistírny začít kal hygienizovat dle nových parametrů. Bylo konstatováno, že jsou zde velmi pádné argumenty, že tento návrh celospolečensky nic nepřináší. Existují dlouhodobé studie, které potvrzují, že aplikace kalů do zemědělské půdy nemají negativní vliv na zemědělskou výrobu a zdraví. Dále bylo řečeno, že případná technická opatření na zpracování kalů v omezené míře vyvolávají investiční náklady v jednotkách miliard korun a ve variantě nejdražších metod až v řádu stovek miliard korun, a to bez zohlednění současné energetické krize. Dané by mělo samozřejmě značný dopad na výpočet cen pro stočné. Zástupce dále upozornil, že do současné doby není k dispozici odůvodnění ze strany SZÚ, jak požadoval zemědělský výbor PSP ČR, a dále doplnil, že se již v této věci opakovaně obrací na resorty MZe a MŽP.

Z uváděných důvodů zástupce HK ČR považoval za důležité Výbor VaK v této věci podrobně informovat a požádal, aby MŽP přehodnotilo navrhované právní úpravy pro nakládání s kaly z komunálních ČOV.

6.3 Rizika dopadu energetické krize ve vodárenství, problematika zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a to i ve vztahu ke koncesním smlouvám

Zástupce HK ČR sdělil, že v Sekci životního prostředí HK ČR, v pracovní skupině Vodárenství, kterou zde reprezentuje, byl projednáván současný dopad energetické krize a inflace do komunální sféry včetně oboru VaK.

Zazněly zde vážné obavy a podložená rizika, která by mohla mít značný vliv na samotné fungování plynulého a bezpečného provozování VaK. Objevují se případy, kdy např. nelze vysoutěžít dodavatele energií, a to i v případě velkých společností. Na dané je upozorňováno i ze strany SMO ČR. Rovněž se ukazuje, že v praxi nelze využívat běžné postupy v zadávání zakázek podle zákona o veřejných zakázkách. Zástupce HK ČR proto navrhuje, aby do této otázky vstoupil stát s cílem upravit legislativní pravidla pro výběrová řízení tak, aby bylo možno promítat do cen skutečné náklady, což za stávajících podmínek není podle platné legislativy možné.

Z uváděných důvodů zástupce HK ČR považoval za důležité Výbor VaK podrobně informovat a navrhl, aby se Výbor VaK v této věci se obrátil na MMR, v jehož gesci je zákon o zadávání veřejných zakázkách.

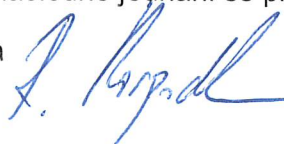

Předseda poděkoval všem účastníkům za účast a jednání ukončil.

Další jednání se uskuteční k problematice technické novely cenového výměru z podnětu MF (event. formou „per rollam“), následné jednání se plánuje na druhou polovinu září 2022.

Zapsal: Ing. Radek Hospodka

tajemník

Schválil: Ing. Aleš Kendík

předseda

Příloha: Usnesení č. 11

Originál zápisu včetně prezenční listiny je uložen u tajemníka Výboru VaK.